

Evaluation of Professional Ethics of Professor's Teaching from Perspective of Basic Medical Students at Babol University of Medical Sciences

Forozan Sadeghimahalli: Faculty member, Department of physiology, School of Medicine, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran.

Nassim Ghahrani: Ph.D. in Higher Education (Development Planning), Educational Development Center, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran.

Hossein Khaleghzadeh-Ahangar*: Faculty member, Department of physiology, School of Medicine, Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran.

Abstract

Introduction: Considering the importance of professional ethics of teaching in promoting education, the present study was conducted with the aim of evaluating the professional ethics of professors from the perspective of basic medical students at Babol University of Medical Science.

Methods: This research was a kind of descriptive-cross-sectional survey. The study included all basic medical students randomly selected using a Morgan table of 162 people. The data collection tool in this study was the Teacher's Professional Ethics Questionnaire with six components and 48 items. The scoring scale of the items was based on the Likert five-choice scale from one to five. In addition, data were analyzed by descriptive statistics (frequency, mean, and standard deviation) and analytical statistics (single group t-test and independent t-test) as well by using SPSS 21 statistical software.

Findings: The total score of teachers' professional ethics from the students' point of view was (4.437 ± 0.509) , while a significant difference between the views of female students (4.42 ± 0.52) and male students (4.45 ± 0.49) was not observed ($p = 0.195$). Among the components, the components of personality traits (4.476) and content aristocracy (4.479) had the highest mean, although the components of learner cognition (4.258) had the lowest mean.

Conclusion: All components of professors' teaching were in good condition from the perspective of medical students. Even though it was still a bit far from the completely standard situation (score 5), by presenting the results of this study to the managers and officials in the field of university education, it may be possible to improve the education quality and teaching of university teachers.

Keywords: Professional Ethics, Teaching, Professors, Basic Sciences, Babol

***Corresponding author:** Faculty member, Department of physiology, School of Medicine, Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran.

Email: h.khaleqzadeh@gmail.com

Evaluation of Professional Ethics of Professor's Teaching from Perspective of Basic Medical Students at Babol University of Medical Sciences

Introduction: Compliance with professional ethics in all organizational matters is necessary for effectiveness. Since education is a profession and is the foundation of sustainable human development, hence compliance with professional ethics in education will lead to realizing educational goals. The main mission of the university is the education and training of specialized human resources based on the needs of society. In addition to teaching, university professors are considered professional and human models for students. Professional ethics in teaching is a set of ethical principles that define the professional responsibilities of university professors. University professors are always considered role models for students in various aspects such as scientific issues and education, respect, interaction and mutual communication, etiquette, motivation, management and professional responsibilities, etc. moreover, the professional ethics of teaching can be discussed from two aspects: the ethical standards that must be observed in education and are actually related to the teaching-learning process, and secondly, the principles of personal ethics that the teacher must adhere to at any time and place. Accordingly, it is necessary to evaluate the current situation of various components of the professional ethics of professor teaching and determine its distance from educational standards in any university. Because the examination of professional ethics and its criteria from the perspective of students, as one of the important elements in the field of education, can help policymakers, administrators, and university planners in making appropriate decisions to reduce the gap between the current and the desired situation help in the development and improvement of these educational standards. Considering the importance of professional ethics of teaching in improving education, the present study was conducted with the aim of evaluating the professional ethics of teaching by professors from the point of view of students of basic medical sciences at Babol University of Medical Sciences.

Materials and methods: The present study was a descriptive cross-sectional one. The study population included all the students of the basic science course of the professional medical doctorate course at Babol University of Medical Sciences. Then, a statistical sample of 162 people was randomly selected using Morgan's table. The criteria for entering the study, being engaged in studying, and demanding to participate in the study, while the criteria for exiting the study were not completing more than 30% of the questionnaire questions. The instrument of data collection was the questionnaire "Professional ethics of teacher' teaching" which was designed by Sobhani-nejad et al. The teacher's professional ethics questionnaire had six components and 48 items. The components of teacher teaching included personality traits (21 items), mastery of content (6 items), mastery of teaching methods (4 items), recognition of different aspects of the learner (6 items), ideal evaluation (5 items), and compliance with educational rules, and regulations (6 items). In addition, the questionnaire was set based on a five-point Likert scale from one (very little) to five (very much). Regarding the grading of the answers, the average score was 1 to 2.33 in the weak or unfavorable level, 2.34 to 3.67 in the medium or relatively favorable level, and 3.68 to 5 in the strong situation or desirable and obtaining the maximum score which was five considered as an ideal score. After collecting the information from the questionnaires, the data was entered into the SPSS software (version 21), and to analyze the data, descriptive statistics (prevalence, mean, and standard deviation) and analytical statistics (group t-test to compare the mean of the component with the average score of the questionnaire which was three, and finally independent t-test to compare the results of male and female students) was used.

Findings and discussion. The response rate to the questionnaire was about 100%, regarding to gender, 74 (45.7%) were female and 88 (54.3%) were male. The mean and standard deviation of the total score of professional ethics of professors' teaching from the students' point of view were 4.437 and 0.509,

respectively. It indicated that all components were at a firm and desirable level. Among the components, the components of personality traits (4.476) and mastery of content (4.479) had the highest average; despite the components of learner knowledge (4.258) had the lowest average. No significant difference was observed between male and female students ($P=0.195$). In other word, both sexes achieved the lowest learner's knowledge component (female students 4.2 ± 0.82 and male students 4.3 ± 0.70). However, female students scored the highest personality traits (4.46 ± 0.48) and male students scored the highest for the ideal evaluation component (4.52 ± 0.57).

To conclude, the general state of professional ethics in the teaching of professors was favorable from the point of view of medical students in the basic sciences at Babol University of Medical Sciences. In addition, each of the components of professional ethics in the teacher's teaching was also in favorable condition from the point of view of the medical students of the basic sciences at Babol University of Medical Sciences. They stated that all aspects and ethical characteristics of the teaching were good, and they complied with the requirements; although they seem still far from ideal conditions. In the comparison between male and female students, no significant difference was observed in terms of two points of view in the examination of each component of teaching ethics, as well as the average of the total points obtained. Perhaps it can be said that the professors treat both sexes equally and the same, there was no evidence of bias of paying attention to each gender; maybe because the moral character was institutionalized within the professors and crystallized in their behavior.

Conclusion: From the point of view of basic science medical students, all the teaching components of the professors were in good condition, but it was still far from the ideal condition. By presenting the results of the present study to the managers and officials of the university educational field, it would be helpful to improve further the quality of education and teaching of the university lecturers.

Keywords: Professional Ethics, Teaching, Professors, Basic Sciences, Babol University of Medical Sciences.

مجله‌ی توسعه‌ی آموزش جندی‌شاپور
فصلنامه‌ی مرکز مطالعات و توسعه‌ی آموزش علوم پزشکی
سال سیزدهم، شماره ۴، زمستان ۱۴۰۱

ارزیابی اخلاق حرفه‌ای استاد از دیدگاه دانشجویان علوم پایه پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بابل

فروزان صادقی محلی: عضو هیئت علمی، گروه فیزیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران.
نسیم قهرانی: دکترای تخصصی آموزش عالی (برنامه ریزی توسعه). مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران.
حسین خالق زاده آهنگر*: عضو هیئت علمی، گروه فیزیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل، ایران.

چکیده

هدف: با توجه به اهمیت اخلاق حرفه‌ای تدریس در ارتقاء آموزش، مطالعه حاضر با هدف ارزیابی اخلاق حرفه‌ای تدریس استاد از دیدگاه دانشجویان علوم پایه پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی بابل صورت گرفت.

روش کار: پژوهش حاضر نوع توصیفی-مقطعی است و به روش پیمایشی انجام گرفته است. مطالعه شامل کلیه دانشجویان مقطع علوم پایه پزشکی بودند که نمونه آماری به صورت تصادفی با استفاده از جدول مورگان، ۱۶۲ نفر انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها در این مطالعه، پرسشنامه اخلاق حرفه‌ای تدریس استاد دارای ۶ مولفه و ۴۸ گویه بوده است. مقیاس نمره‌دهی گویه‌ها بر اساس طیف پنج گزینه‌ای لیکرت از نمره یک تا پنج بوده است. داده‌ها با کمک نرم‌افزار آماری SPSS 21 مورد تجزیه و تحلیل آمار توصیفی (فراوانی، میانگین و انحراف معیار) و تحلیلی (آزمون تی تک گروهی و تی مستقل) قرار گرفت. **نتایج:** نمره کل اخلاق حرفه‌ای تدریس اساتید از دیدگاه دانشجویان $4/437 \pm 0/509$ بود و بین دیدگاه دانشجویان دختر ($4/42 \pm 0/52$) و پسر ($4/45 \pm 0/49$) اختلاف معناداری مشاهده نگردید ($0/195$). از بین مولفه‌ها، مولفه‌های ویژگی‌های شخصیتی ($4/476$) و اشراف بر محتوا ($4/479$) دارای بالاترین میانگین و مولفه‌های شناخت یادگیرنده ($4/258$) کمترین میانگین را به خود اختصاص داده‌اند. **نتیجه‌گیری:** همه مولفه‌های تدریس اساتید از دیدگاه دانشجویان پزشکی مقطع علوم پایه در وضعیت مطلوب قرار داشت، ولیکن وضعیت ایده آل فاصله دارد. با ارائه نتایج مطالعه حاضر به مدیران و مسئولین حوزه آموزش دانشگاه می‌توان به بهبود بیشتر کیفیت آموزش و تدریس مدرسان دانشگاه کمک کرد.

واژگان کلیدی: اخلاق حرفه‌ای، تدریس، اساتید، علوم پایه، دانشگاه علوم پزشکی بابل.

***نویسنده مسؤول:** عضو هیئت علمی، گروه فیزیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل، ایران.

Email: h.khaleqzadeh@gmail.com

مقدمه

اخلاق حرفه‌ای موضوعی است که از زمان‌های گذشته نیز در بسیاری از کشورها و مشاغل گوناگون، مورد اهمیت و توجه بوده است. اخلاق حرفه‌ای حرفه‌ای، مجموعه‌ای از اصول و استانداردهای سلوک بشری است که رفتار افراد را در یک ساختار حرفه‌ای تعیین می‌کند. بنابراین، اخلاق حرفه‌ای در علوم پزشکی مجموعه‌ای از رفتارها و ارزش‌هایی است که در ارتباط مردم با کارکنان پزشکی، اهمیت می‌یابد؛ به طوری که این امر، ارتباط همسویی با میزان احترام مردم به پزشکان دارد (دادگر مقدم، باهنر، حدینی ۲۰۲۱). پابندی به این اصول، تیم مراقبت درمانی را مسئول و متعهد می‌کند تا با عمل بر اساس استانداردهای حرفه‌ای، به سلامتی و رفاه بیماران بیشتر فکر کنند و همواره برای ارتقای شأن حرفه‌ای خود تلاش نمایند (قبادی، مصلی نژاد ۲۰۱۳).

هدف از کاربرد اخلاق حرفه‌ای در تدریس، شکل‌گیری اصول اخلاقی است که مشخص‌کننده مسئولیت‌های حرفه‌ای استادان دانشگاه است. استادان دانشگاه همواره به عنوان الگویی برای دانشجویان از جنبه‌های مختلف نظیر مسائل علمی و آموزش، احترام گذاشتن، تعامل و ارتباط متقابل، آداب و معاشرت، ایجاد انگیزه، مدیریت و مسئولیت‌های حرفه‌ای و غیره محسوب می‌شوند. اخلاق حرفه‌ای تدریس از دو جنبه قابل بحث است: استانداردهای اخلاقی که در آموزش باید رعایت گردد و در واقع به فرآیند یاددهی-یادگیری ارتباط دارد و دوم، اصول اخلاق فردی که استاد باید در هر زمان و مکانی به آن پایبند باشد (جنابادی، ناستیازی ۲۰۱۶). علیرغم لزوم توجه به این امر، در محیط کار، کمتر به مقوله اخلاق حرفه‌ای توجه می‌شود و شاهد ضعف‌هایی در سیستم سلامت در سراسر جهان هستیم و این امر، آموزش به متخصصان سلامت، بیماران و توجه بیشتر به مسائل اخلاق حرفه‌ای را ضروری می‌نماید. در این زمینه، توانایی ارزیابی اخلاق حرفه‌ای به بهبودی سلامت و نتایج بیماران کمک خواهد کرد. بنابراین دوران تحصیل در دانشگاه فرصتی بر

یادگیری و رشد اخلاقی و حرفه‌ای است و دانشجویان باید رفتار و تصمیم‌گیری اخلاقی را در طول آموزش بهبود دهند تا در محیط کار در این زمینه اثربخش وارد شوند (دهقانی، سلیمی، زارع زاده و همکاران ۲۰۲۰). مقوله تدریس به مثابه فعالیت است که برای ایجاد یادگیری و تغییر رفتار فراگیر اجرا می‌شود. رعایت اخلاق حرفه‌ای در تمام امور سازمانی جهت اثربخشی ضروری است و از آنجایی که آموزش یک حرفه است و زیر بنای توسعه پایدار انسانی است، رعایت اخلاق حرفه‌ای در آموزش منجر به تحقق اهداف آموزشی خواهد شد. رسالت اصلی دانشگاه، آموزش و تربیت نیروی انسانی متخصص بر اساس نیاز جامعه است. استادان دانشگاه علاوه بر مسئولیت انتقال علوم به دانشجویان به عنوان الگوی حرفه‌ای و انسانی، ارزش‌های اخلاقی در محیط کاری برای دانشجویان محسوب می‌شوند (نجفی، مالکی ۲۰۱۶، جدیدی، اسماعیلی، محمدیان ۲۰۱۶، بوذرجمهری، منصوریان، هرندی ۲۰۱۳، عباسی، طاهری، باباشاهی ۲۰۱۸). دو کویت (Duquette)، در پژوهش خود به این نتیجه رسید که ارزش‌های فردی و حرفه‌ای دانشجویان با گذشت زمان دچار تغییر می‌شوند. الگوپذیری و تجربیات بالینی نقش‌های مهمی در زمینه اخلاق حرفه‌ای دارد (دوکویت ۲۰۰۴). از دید موریس و وود، اخلاق حرفه‌ای تدریس دارای ابعادی است که شامل شخصیت فردی، روش تدریس، تدریس سؤال محور و به صورت تعاملی با دانشجویان و توانایی ارتباط یا مهارت‌های ارتباطی می‌باشد (موریس و وود ۲۰۱۱). از دیدگاه روتگانز و اشمیت، معیارهای اخلاق حرفه‌ای، شامل تناسب اجتماعی، تناسب شناختی و متخصص بودن در زمینه رشته علمی می‌باشند (روتگانز و اشمیت ۲۰۱۱). مهمترین مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای در تدریس استادان از دیدگاه دانشجویان بیرجند شامل ویژگی‌های فردی، مهارت‌های تدریس، مهارت‌های ارتباط فردی و مهارت‌های ارزشیابی و رعایت قوانین آموزشی می‌باشد (طالب زاده و پورشفایی ۲۰۱۱). در حالی که دانشجویان شهید صدوقی یزد مهمترین

عربشاهی، مشکات ۲۰۱۶، باباصفری، مرزوقی، فقیه و همکاران ۲۰۱۳).

با توجه به اینکه رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای تدریس در تحقق اهداف آموزشی دانشگاه‌ها نقش به‌سزایی دارد، در این مطالعه به بررسی و وضعیت اخلاق حرفه‌ای تدریس استادان از دیدگاه دانشجویان مقطع علوم پایه رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بابل پرداخته شده است.

مواد و روش‌ها

این مطالعه با کد اخلاق IR.MUBABOL.REC.1400.033 مورد تأیید کارگروه اخلاق در پژوهش قرار گرفته است. مطالعه حاضر توصیفی-مقطعی است و به روش پیمایشی انجام گرفته است. جامعه مورد مطالعه شامل کلیه دانشجویان علوم پایه پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بابل بودند که نمونه آماری بصورت تصادفی با استفاده از جدول مورگان، ۱۶۲ نفر انتخاب شدند. معیار ورود به مطالعه، اشتغال به تحصیل و تمایل به شرکت در مطالعه و معیارهای خروج مطالعه، عدم تکمیل بیش از ۳۰٪ سؤالات پرسشنامه بوده است. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه "اخلاق حرفه‌ای تدریس استاد" بود که توسط سبحانی‌نژاد و همکاران طراحی شده بود. این پرسشنامه در قالب ۶ مولفه و ۴۸ گویه طراحی شد و روایی صوری و محتوایی آن مورد تأیید قرار گرفت. همچنین پایایی پرسشنامه مزبور در مطالعه سبحانی‌نژاد و همکاران با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۹۲ تعیین شد (سبحانی، نجفی، جعفری هرندی ۲۰۱۵). مولفه‌های تدریس استاد شامل: ویژگی‌های شخصیتی (۲۱ گویه)، اشراف بر محتوا (۶ گویه)، تسلط بر شیوه‌های تدریس (۴ گویه)، شناخت ابعاد مختلف یادگیرنده (۶ گویه)، ارزشیابی ایده آل (۵ گویه) و رعایت قوانین و مقررات آموزشی (۶ گویه) بود که به بررسی اخلاق حرفه‌ای تدریس اعضای هیئت علمی می‌پردازد. پرسشنامه بر اساس طیف پنج‌گزینه‌ای لیکرت از یک (خیلی کم) تا ۵ (خیلی زیاد) تنظیم شد. در خصوص

معیارهای اخلاق حرفه‌ای در تدریس راه، ویژگی‌های فردی، روابط انسانی مهارت‌های تدریس و مهارت‌های ارزشیابی بر شمرند (خیرخواه، سطلانی عربشاهی، مشکات ۲۰۱۶). تجربه دانشجویان دانشگاه فرهنگیان استان فارس نشان داد که اخلاق حرفه‌ای تدریس مدرسان را می‌توان در ویژگی‌های شخصیتی، کارآمدی در ارائه محتوا، به‌کارگیری روش‌های نوین تدریس و ارزشیابی مناسب و درست بررسی کرد (باقری، اکبری، تامرادی ۲۰۲۱). از دیدگاه دانشجویان علوم پزشکی مازندران، اخلاق حرفه‌ای تدریس استادان در سطح متوسط و نسبتاً مطلوب بوده است اما نیاز به برنامه‌ریزی بیشتری از سوی برنامه‌ریزان آموزشی در جهت ارتقای سطح وضعیت اخلاق حرفه‌ای تدریس استادان دارد (ولی‌پور، صادقی، محمدی ۲۰۲۱).

آنچه مهم است این است که توجه به مسائل اخلاق حرفه‌ای از نظر نظام‌های آموزش عالی ضروری است و آن‌ها دریافتند که بی‌توجهی به آن و فرار از مسئولیت‌ها و تعهدات آموزشی منجر به از بین رفتن نظام آموزشی می‌شود. از این رو ارزیابی وضعیت موجود مولفه‌های مختلف اخلاق حرفه‌ای تدریس استاد و تعیین فاصله آن با استانداردهای آموزشی در هر دانشگاهی ضروری است. بررسی اخلاق حرفه‌ای و معیارهای آن از دیدگاه دانشجویان، به عنوان یکی از عناصر مهم در عرصه آموزش که همه تلاش‌ها در جهت تربیت آنان به عنوان یک فرد حرفه‌ای است، می‌تواند به سیاست‌گذاران، مدیران و برنامه‌ریزان دانشگاهی در اتخاذ تصمیمات مناسب برای کاهش فاصله میان وضعیت موجود و مطلوب در این زمینه و ارتقای این استانداردهای آموزشی کمک رساند (سبحانی، نجفی، جعفری هرندی ۲۰۱۵). در واقع می‌توان گفت شناخت وضعیت موجود و وضعیت مطلوب در اخلاق حرفه‌ای، لازمه پیشرفت در زمینه‌ی اخلاق حرفه‌ای است. با توجه به شناخت نقص‌های موجود، فرد و سازمان برای اصلاح و تعالی خود می‌کوشند و این شرط توسعه از جمله توسعه در آموزش است (خیرخواه، سلطانی

گروهی برای مقایسه میانگین مولفه‌ها با حد متوسط پرسشنامه که ۳ می‌باشد، آزمون تی مستقل برای مقایسه نتایج دیدگاه دانشجویان دختر و پسر) استفاده گردید.

یافته‌ها

میزان پاسخ‌دهی به پرسشنامه ۱۰۰ درصد بود. ۷۴ نفر (۴۵/۷ درصد) از شرکت کنندگان در مطالعه زن و ۸۸ نفر (۵۴/۳ درصد) آنها مرد بودند. برای مقایسه میانگین مولفه‌ها با گزینه ۳ (متوسط) پرسشنامه از آزمون تی تک گروهی استفاده گردید. در جدول ۱ میانگین و انحراف معیار و سطح معناداری مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای تدریس استادان از دیدگاه دانشجویان به نمایش گذاشته شده است. نمره میانگین متوسط یا نسبتاً مطلوب در این تحقیق بر اساس طیف لیکرت ۵ گزینه ای بین ۲/۳۳ تا ۳/۶۷ می‌باشد. همانطوری که داده‌های جدول نشان می‌دهد، میانگین و انحراف معیار نمره کل اخلاق حرفه‌ای تدریس اساتید از دیدگاه دانشجویان به ترتیب ۴/۴۳۷ و ۰/۵۰۹ بوده است.

درجه‌بندی پاسخ‌ها، میانگین به این صورت است که نمره میانگین ۱ تا ۲/۳۳ در سطح ضعیف یا نامطلوب، ۲/۳۴ تا ۳/۶۷ در سطح متوسط یا نسبتاً مطلوب و ۳/۶۸ تا ۵ در وضعیت قوی یا مطلوب و کسب حداکثر نمره که ۵ می‌باشد، به عنوان نمره ایده آل تلقی می‌شود (سبحانی، نجفی، جعفری هرندی ۲۰۱۵). جهت رعایت اصول اخلاقی پژوهش، شرکت در مطالعه کاملاً داوطلبانه صورت گرفت و توضیحات لازم در مورد چگونگی استخراج و ارائه اطلاعات، محرمانه بودن اطلاعات فردی، عدم نیاز به درج نام و نام خانوادگی و سایر نکات اخلاقی به داوطلبان داده شد. تکمیل و عودت پرسشنامه‌ها به منزله تمایل و رضایت از مشارکت در طرح در نظر گرفته شد. پس از جمع‌آوری اطلاعات پرسش نامه‌ها، داده‌ها وارد نرم‌افزار SPSS-21 گردید و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی (فراوانی، میانگین و انحراف معیار) و آمار تحلیلی (تی تک

جدول ۱. آمار توصیفی و استنباطی اخلاق حرفه‌ای در تدریس اساتید از دیدگاه دانشجویان

Table 1. Descriptive and analytics statistics of professional ethics in teaching of professors from students' viewpoint

T	سطح معناداری	انحراف معیار	میانگین	مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای تدریس
۱۱۷/۵۳	۰/۰۰۰۱	۰/۴۸	۴/۴۷۶	ویژگی‌های شخصیتی
۹۹/۰۵	۰/۰۰۰۱	۰/۵۷	۴/۴۷۹	اشراف بر محتوا
۸۷/۵۵	۰/۰۰۰۱	۰/۶۴	۴/۴۲۰	تسلط بر روش‌های تدریس
۷۰/۷۵	۰/۰۰۰۱	۰/۷۶	۴/۲۵۸	شناخت یادگیرنده
۹۱/۹۷	۰/۰۰۰۱	۰/۶۱	۴/۴۶۸	ارزشیابی ایده آل
۸۳/۸۷	۰/۰۰۰۱	۰/۶۶	۴/۴۲۶	رعایت قوانین
۱۱۰/۸۳	۰/۰۰۰۱	۰/۵۰۹	۴/۴۳۷	نمره کل

اشراف بر محتوا (۴/۴۷۹) دارای بالاترین میانگین و مولفه‌های شناخت یادگیرنده (۴/۲۵۸) کمترین میانگین را به خود اختصاص داده‌اند.

با استناد به داده‌های ذکر شده در جدول شماره یک، تمامی مولفه‌ها در سطح قوی و مطلوب قرار دارد. از بین مولفه‌ها، مولفه‌های ویژگی‌های شخصیتی (۴/۴۷۶) و

جدول ۲. میانگین و انحراف معیار و سطح معناداری نمرات اخلاق حرفه‌ای تدریس اساتید بر اساس جنسیت دانشجویان

Table 2. Mean, standard deviation and significance level of professional ethics scores of professors based on gender of students

T	سطح معناداری	دانشجویان پسر		دانشجویان دختر		مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای تدریس
		انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	
۰/۰۰۳	۰/۹۵۶	۰/۴۸	۴/۴۸	۰/۴۸	۴/۴۶	ویژگی های شخصیتی
۱/۴۳۰	۰/۲۳۴	۰/۵۶	۴/۵۰	۰/۵۸	۴/۴۵	اشراف بر محتوا
۰/۳۰۱	۰/۵۸۴	۰/۶۷	۴/۴۰	۰/۶۰	۴/۴۴	تسلط بر روش های تدریس
۲/۹۸۳	۰/۰۸۶	۰/۷۰	۴/۳۰	۰/۸۲	۴/۲۰	شناخت یادگیرنده
۰/۸۳۶	۰/۳۶۲	۰/۵۷	۴/۵۲	۰/۶۵	۴/۳۹	ارزشیابی ایده آل
۰/۰۴۹	۰/۸۲۵	۰/۷۰	۴/۴۱	۰/۶۲	۴/۴۳	رعایت قوانین
۱/۶۹۴	۰/۱۹۵	۰/۴۹	۴/۴۵	۰/۵۲	۴/۴۲	نمره کل

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که وضعیت کلی اخلاق حرفه‌ای در تدریس استادان از دیدگاه دانشجویان پزشکی مقطع علوم پایه دانشگاه علوم پزشکی بابل، مطلوب بوده است. به علاوه هر یک از مولفه های اخلاق حرفه‌ای در تدریس استاد نیز از دیدگاه دانشجویان پزشکی مقطع علوم پایه دانشگاه علوم پزشکی بابل نیز در وضعیت مطلوب قرار داشت و از دیدگاه دانشجویان، استادان، همه ابعاد و ویژگی های اخلاقی تدریس را در حد خوب و مطلوب رعایت کردند؛ اگرچه هنوز تا شرایط ایده آل کمی فاصله دارند. در حالی که نتایج مطالعات کمپل و همکاران (۲۰۰۸)، کوکاباس و کاربوکس (۲۰۰۹)، جدیدی و همکاران (۲۰۱۶)، سبحانی نژاد و همکاران (۲۰۱۵) و همچنین نجفی و همکاران (۲۰۱۶) از ارزیابی اخلاق در تدریس اعضای هیئت علمی از دیدگاه دانشجویان در وضعیت نسبتاً مطلوب قرار داشت.

بالاترین امتیاز را دانشجویان به مولفه های ویژگی های شخصیتی و اشراف بر محتوا دادند که با مطالعه ولیپور و همکاران (۲۰۲۱) هم راستا بوده است. از دیدگاه دانشجویان پزشکی مقطع علوم پایه دانشگاه علوم پزشکی بابل، استادان ویژگی های شخصیتی نظیر آراستگی ظاهری، روابط انسانی خوب، التزام به ارزش های دینی، ارائه بازخورد با سعه صدر، مسئولیت پذیری در قبال دانشجو، عدم توییح، سرزنش و شوخی های زننده، انگیزه کافی در تدریس، انتقادپذیری،

در این مطالعه برای بررسی تاثیر جنسیت، از آزمون تی مستقل استفاده گردید. داده های جدول ۲ بیانگر این است که بین دیدگاه دانشجویان دختر و پسر، تفاوت معناداری مشاهده نگردید ($p=0/195$). در مولفه های اخلاق حرفه‌ای در تدریس استادان، بین جنسیت دختر و پسر تفاوت معناداری دیده نشده است. دانشجویان دختر و پسر هر دو جنس کمترین امتیاز را به مولفه شناخت یادگیرنده دادند. دانشجویان دختر بالاترین امتیاز را به ویژگی های شخصیتی و دانشجویان پسر بالاترین امتیاز را به مولفه ارزشیابی ایده آل دادند.

بحث

دانشجویان به عنوان مشتریان خدمات ارائه شده در حوزه آموزش دانشگاه ها، می توانند نقش بهترین ارزیابان استادان در زمینه میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای در زمینه تدریس را داشته باشند و می توانند تا حدودی میزان موفقیت استادان در تحقق اهداف آموزشی را تعیین نمایند. در واقع هدف از ارزیابی اخلاق تدریس استادان، بهبود و ارتقاء کیفیت آموزش دانشگاه ها از طریق شناخت چالش های تدریس می باشد. بنابراین مطالعه حاضر با هدف ارزیابی اخلاق حرفه‌ای در تدریس استادان از دیدگاه دانشجویان رشته پزشکی مقطع علوم پایه دانشگاه علوم پزشکی بابل صورت گرفت.

نتیجه گیری

بر اساس یافته های تحقیق همه مولفه های تدریس اساتید از دیدگاه دانشجویان پزشکی مقطع علوم پایه دانشگاه علوم پزشکی بابل در وضعیت مطلوب قرار داشت. اگرچه هنوز با وضعیت کاملاً ایده آل کمی فاصله دارد اما با ارائه نتایج مطالعه حاضر به مدیران و مسئولین حوزه آموزش دانشگاه می توان به بهبود بیشتر کیفیت آموزش و تدریس مدرسان دانشگاه کمک کرد. از محدودیتهای مطالعه حاضر این می باشد که دیدگاه دانشجویان از طریق پرسش نامه بررسی شد و شاید نتایج بدست آمده با استفاده از روش مصاحبه و مشاهده می توانست با نتایج حاضر متفاوت باشد. پیشنهاد می شود این مطالعه در سطح وسیع تری از دانشجویان از جمله دانشکده ها و رشته های مختلف علوم پزشکی در دانشگاه مذکور صورت گیرد تا قدرت تعمیم پذیری بیشتری داشته باشد. از طرفی پیشنهاد می گردد که به منظور بهبود تدریس، سایر عوامل و مولفه های تاثیرگذار بر تدریس در گروه های مختلف آموزشی مورد نقد و بررسی قرار گیرد.

تقدیر و تشکر

از معاونت آموزشی و پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی بابل به خاطر حمایت مالی و همکاری در تصویب و اجرای این طرح (۹۹۱۱۸۲۴)، سپاسگزاریم. همچنین از همه دانشجویان که قبول زحمت نمودند و پرسشنامه ها را تکمیل نمودند نیز متشکریم.

References

- Abbasi R, Taheri Gh, Babashahi J 2018, The professional ethics of university professors from the students' point of view. *Quarterly Journal of Ethics in Science and Technology*, Vol.12, No.4, Pp. 60-69.
- Babasafari M, Marzooqi R, Faqih, N, et al 2013, Evaluating the professional ethics of Shiraz University professors from the perspective of graduate students and its

دوری از تبعیض، متعهد به حفظ اسرار دانشجو، داشتن بینش کافی در برخورد با دانشجو، حسن خلق در تدریس، عزت نفس مطلوب، قابل دسترس بودن در ساعات غیر تدریس، دوری از تدریس موضوعات با انتخاب شخصی و سایر موارد را در حد مطلوب دارا بودند. به علاوه، استادان ارتباطات مطلوب افقی و عمودی بین مباحث مختلف درسی برقرار می کردند. به شیوه های تحلیل و انتخاب محتوا و موضوع درسی تخصص و تسلط خوب داشتند و در نهایت از روشهای متنوع تدریس در حد مطلوب استفاده می کنند. اگرچه از دیدگاه دانشجویان، مولفه شناخت یادگیرنده نیز در حد مطلوب قرار داشت اما در بین مولفه ها، کمترین امتیاز را به آن اختصاص دادند. شاید بتوان گفت که استادان باید توجه بیشتری به تفاوت های فردی دانشجویان داشته باشند. شناخت بیشتری به نیازهای دانشجویان، تجارب و آموخته های قبلی آنان داشته باشند و از مهارت کافی برای ایجاد انگیزه در دانشجویان برخوردار باشند. از طرفی دیگر، همه حیطه های شناختی، عاطفی و عملکردی دانشجویان را در حد تعادل تقویت سازند و در نهایت به همه فیدبکهای دانشجویان توجه بیشتری نمایند.

در مقایسه ای که بین دانشجویان دختر و پسر انجام شد، اختلاف معنی داری از نظر دو دیدگاه در بررسی هر یک از مولفه های اخلاق تدریس و نیز میانگین کل امتیاز کسب شده مشاهده نشده است. شاید بتوان گفت اساتید به هر دو جنس به صورت برابر و یکسان می نگرند و تفاوتی از جهت توجه و اهتمام بیشتر در زمان تدریس به یکی از جنس ها نداشته اند؛ چرا که منش های اخلاقی در درون استادان، نهادینه و در رفتار آنها متبلور شده است (۲۰۲۱). نتایج این مطالعه در این زمینه هم راستا با مطالعه ولیپور و همکاران (۲۰۲۱) و نیز بابا صفری و همکاران (۲۰۱۳) بود که اختلاف جنسیت دانشجو تاثیری در نتایج ارزیابی اخلاق تدریس اساتید نداشت.

- Medical Sciences, *J Educ Ethics Nurs*, Vol. 2, No. 2, Pp.1-10.
- Jadidi H, Ismaili M, Mohammadian Nasrabadi I, et al 2016, Assessing the professional ethics of teaching professors of Islamic Azad University, Sanandaj Branch in 1396, *Education Research*, Vol.2, No.8, Pp. 75-86. [in perian].
- Jenaabadi H, nastiezaie N 2016, Comparing the current and desired state of teaching professional ethics among faculty members, university of sistan and baluchestan, *Education Strategies in Medical Sciences*, Vol. 8, No. 5, Pp. 317-322.
- Kheirkhah M, Soltani Arabshahi K, Meshkat Z 2016. Relationship between Teachers Professional Ethics and Midwifery Students' Self-Efficacy in Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, 2015. *The Journal of Medical Education and Development*, Vol.11, No.2, Pp. 161-73.
- Kocabaş I, Karakouml T 2009, Ethics in school administration. *African Journal of Business Management*, Vol. 3, No.4, Pp. 126-30.
- Morris L, Wood G 2011. A model of organizational ethics education. *European Business Review*, Vol. 23, No. 3, Pp. 274-86.
- Najafi H, Maleki H 2016, An Assessment of Faculty Members' Professional Ethics from Students' Viewpoint in Medical School of Shahed University, *Journal of Medical Education Development*, Vol. 9, No. 21, Pp: 93-102.
- Rotgans JI, Schmidt HG 2011, The role of teachers in facilitating situational interest in an active-learning classroom. *Teaching and teacher Education*, Vol. 27, No.1, Pp. 37-42.
- Sobhani Nejad M, Najafi H, Jafari Harandi R, et al 2015, Teaching professional ethics components from the viewpoint of students Qom University of Medical Sciences. educational implications in curriculum planning, *Curriculum research*, Vol. 3, No.1, Pp. 67-86.
- Babasafari M, Marzooqi, R, Faqih, N, et al 2013, Evaluating the professional ethics of Shiraz University professors from the perspective of graduate students and its educational implications in curriculum planning. *Curriculum research*, Vol. 3, No.1, Pp. 67-86.
- Bagherikerachi A, Aakbari J, Tamoradi A 2021, Interpreting the Student's Experiences of Teaching Professional Ethics in University Teachers. *Educational Development of Judishapur*, Vol.11, No.4, Pp.653-71.
- Bouzarjomehri F, Mansourian M, Herandi Y, et al 2013, Academics' adherence to professional ethics in Shahid Sadoughi University of Medical Science: Students' viewpoint, *The Journal of Medical Education and Development*, Vol.8, No.3, Pp. 44-52.
- Campbell E 2008, The ethics of teaching as a moral profession. *Curriculum Inquiry*, Vol.38, No. 4, Pp. 357-85.
- Dadgar moghadam M, Bahonar MJ, Hodeini SS 2021, Level of professional ethics of medical students in externships and internships in Mashhad University of Medical Sciences in 2018. The Iranian journal of obstetrics, *Gynecology and Infertility*, Vol.23, No.11, Pp.15-23.
- Dehghani F, Salimi J, Zarezadeh Y, et al 2020, Developing a Curriculum Pattern of Professionalism for Medical Sciences Students, *Iranian Journal of Medical Education*, Vol. 20, Pp. 484-499.
- Duquette LM 2004, Effects of Nursing Education on the Formation of Professional Values. Toronto, *University of Toronto*.
- Ghobadi Far M A, Mosalanejad L 2013, Evaluation of staff adherence to professionalism in Jahrom University of

Valipour Khajehghyasi R, Sadeghimahalli F, Mohammadi M, et al 2021. Evaluation of Teaching Professional Ethics of Professor from the Viewpoint of medical and pharmacy students of Mazandaran University of Medical Sciences. *jmed*, Vol.15, No.4, Pp.224-233.

Education Strategies in Medical Sciences, Vol.7, No.6, Pp. 399-403.

Talebzadeh Shoshtari L, Pourshafaie H 2011, Attributions of Successful Professors in Promoting Academic Motivation in Birjand University Students. *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*, Vol.17, No.2, Pp. 81-97.